

להמליכו עליהו

גליון מ • פרשת בנחש תשפ"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטנער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

פניני הפרשה

פתגמי קדישין ומרגניתין טבין שנשמעו מפי"ק הגר"צ מורי"צ שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

קורא לחב"י הצלה...

מורי"צ שליט"א ביאר וחידד: רבינו כתב בספר המידות (ערך הרחקת רשעים אות ו) "מי שמלמד זכות על רשע, גם הוא נקרא רשע", ולעומת זה מבואר בליקוטי מוהר"ן (סי' רפ"ב) כי צריך לדון את הרשע לכף זכות ולמצוא בו מעט טוב, ועיי שדנים אותו לכף זכות יכולים לעורר אותו שישוּב בתשובה שלימה, וביאור הדברים הוא כי בוודאי עצם עשיית ופועלת הרע אסור לדון לכף זכות, אבל למצוא בו חלקים טובים, וכן לדון כי סיבת הדבר שבא לידי מצבו הוא מחמת מקומו שנוגד ונתגדל שם, ועוד כל מיני סיבת שונים עד אשר שבא למצבו הרע הזה, על זה יש לדונו לכף זכות.

וכמו שכותב החו"מ באיזה מקומן, שאין לקוות לשנות דעת האדם בוויכוח אחד, כי הלא כל דעה והשקפה שיש לאדם נוצר מכמה הקדמות בהמקום שנוגד ונתגדל ולמד, ושומע דרשות והשקפתיו, ע"כ אין לצפות שמשיכה אחת ישנה השני את דעתו מכל וכל. וכעת רוב ארץ ישראל הם מאלו הרחוקים, ובאמת הלא רח"ל הם מתנכחים כי אין הבלד בין ישראל לעמים, וככל הגוים בית ישראל, וע"כ אינם מבדילים בין קודש לחול, ובין יום השביעי לששת ימי המעשה, ועל כן יש לדונו על זה לכף זכות.

זאת ועוד עלינו לדעת כי בוודאי סוף כל סוף אף הרשע יתוקן נפשו ונשמתו, כי ישראל שחטא אף על פי כן ישראל הוא, וכמבואר באור החיים הקי בפרשתן על הפסוק (במדבר כה י"ד) "ושם איש ישראל המוכה אשר היכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני", כי קראו כאן בלשון איש ישראלי, להורות כי אפי' אחר מעשה החטא הזה עדיין נקרא ישראל, וזכה לבוא לתיקונו.

והרה"ח רבי ברוך זילבער ז"ל אמר פעם הגדרה נאה על ענין זה, האיך מצד אחד צריכין להתרחק מרשעים, ומצד שני צריכין לרחם עליהם, ואמר על זה משל לאחד שאחיו חולה במחלת העצבים הח"ל, והתחיל לרוץ עם סכך שנון וחרוף לעבר אנשים ורוצה להזיקם, בוודאי מתחילים לצעוק הזהרו השמרו והרחיקו עצמיכם ממנו כי מוזיק הוא, ואל תעמדו בסביבותיו, אבל לעומת זה הולך וקורא לרופא ולחברי הצלה שיטפלו עמו כראוי לו, כמו כן לגבי אלו התועים, אם כי בוודאי מצד אחד צריכים להתרחק מהם ככורח מן האש, אבל לעומת זה צריכין לרחם עליהם ולעורר רחמים שיכוב כולם לתשובה שלימה ולכל טוב.

(ש"ב"ק פרשת עקב שנת תשע"ג לפ"ק)

"הרחב פיך"

איש הרגתי לפענך

רביה"ק אומר להדיא (ליקוטי מוהר"ן קמא תורה נ"ו) שכל אחד מישראל יש לו בחינת מלכות, יש אחד ששולט בביתו, ויש מי ששולט על סביבתו ועל חבריו ויכול להשפיע עליהם, ועם כל זה יש לכל אחד מ'מלכות באתכסאי' שאף הוא עצמו אינו מודע אליה, כי ישנם נשמות התלויים בו. ודוגמא לזה יש להביא מהעובדא שארע בזמן הבעל שם טוב זי"ע, שפעם אחת נשמע על מעשה רציחה שנעשה

אז, ונגיש הבעל שם טוב אל אחד מתלמידיו ונזף בו קשות מאוד איום ונורא 'כעפרא דארעא, הוא הטיח בו באמרו: "הרי אתה הרגת את הנפש ההוא והינך רוצח!", התלמיד נדהם עד מאוד ואמר לרבו: "רבי, איני מכיר לא את הרוצח ולא את הנרצח, ועל מה אומר רבינו שאני הרגתי?" השיב לו הבעל שם טוב: "הנה תראה, ביום פלוני היה אחד שהכעיס אותך ונתכעסת", היה זה אחד שתמיד היה מנסה להכעיס אותו, ובאותו יום הוא הדגיש את הסאה ועלתה בידו להכעיס אותו, אמר לו הבעל שם טוב: "הנה זה האיש הרוצח שייך למלכות שלך, הוא משורש נפשך, הוא ענף מהאילן שלך,

ובזה שכעסת באותו יום הגיע הלה עד כדי רציחה ממש!" ואכן כך הוא, כל אחד ואחד יש לו מלכות, וע"י המלכות הוא משפיע טוב וחלילה להיפך.

ארבעה אבות נזיקין

בספיה"ק 'מאור ושמש' (רמזי פסח ד"ה ואלו הן) מביא בשם הרה"ק הרבי רבי אלימלך זי"ע על מה שאמרו בתוס' (ב"ק ב' ע"א, ד"ה ארבעה) 'אית דוכתא דקתני הן ואית דוכתא דלא קתני הן', דהיינו שישנם מקומות במשנה דקתני "הן" כמו 'ארבעה ראשי שנים הן' 'ארבעה שומרים הן', ואילו ביארבעה אבות נזיקין" לא קתני "הן", כן דרך

המשנה, לפעמים קתני "הן" ולפעמים לא.

מבאר הרבי רבי אלימלך זי"ע: 'אית דוכתא דקתני הן פירוש שהצדיקים ממשיכין בלימודם שיהיה כן, כגון ארבעה ראשי שנים הן' שהם ממשיכים בעולם תיקונים ע"י, 'ואית דוכתא דלא קתני הן - שהצדיקים ממשיכים בלימודם של יהיה כן, כגון ארבעה אבות נזיקין', הצדיקים לומדים וממשיכים שלא יהיה 'ארבעה אבות נזיקין', שעל ידי לימודם הם מצילים את העולם מכל ההזיקות!

ד"בורים טובים

רביה"ק אומר (ליקו"מ קמא סי' לד אות ג): 'שהדיבור הוא כלי השפע, שבהם מקבלין השפע, כמו שכתוב (דברים א, יא): "ויברך אתכם כאשר דבר לכם", היינו לפי הדבור כן השפע', אם נדבר טוב אז יהיה נמשך טוב, השי"ת מנהיג את העולם לפי דיבורינו! עוד זאת מביא רביה"ק (שם אות ד) מדברי הירושלמי עה"פ (תהלים פא) "אנכי ה' אלקיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו" שעד יציאת מצרים היה 'אנכי ה' אלקיך' היינו שהשי"ת מנהיג את העולם כפי רצונו,

ואילו לאחר יציאת מצרים וקבלת התורה אז 'הרחב פיך ואמלאהו' - גזר השי"ת שכפי מה שאנו נדבר כך ינהיג את העולם!

אם מדברים וחלילה מקטרגים על ישראל - מדברים לשון הרע ורכילות אחד על השני - ממה יראים? האם יראים ש"ניכשל" שפעם יהיה נצרך לדבר לשון הרע על אחד ולא נדבר? לכן מדברים לשון הרע תמיד?

מותר וצריך לילך בהיפך! לתקן הדיבור בדיבורים טובים על בני ישראל! להמליץ ולדבר טוב על כולם! ובזכות זה ובזכות לימוד ועסק התורה יעזור השי"ת שיהיה נמשך ישועות ורפואות ברוחניות ובגשמיות לנו ולכל ישראל!

פעם אחת נשמע על מעשה רציחה שנעשה אז, ונגיש הבעל שם טוב אל אחד מתלמידיו ונזף בו קשות מאוד איום ונורא 'כעפרא דארעא', הוא הטיח בו באמרו: "הרי אתה הרגת את הנפש ההוא והינך רוצח!"

פניני מכתבים

מכתבי הגה"צ מורינ"צ שליט"א
לאור הזמן והפרשה

בקנאו את קנאתי

בי"ה יום ב' לסדר ואתחנן ומבין המצרים ירח אור לישרים תש"ל.
יקרת מכתבך הגיעני.

מה ששאלת אם מה שכתוב באור החיים הק' על ענין משיח ע"פ דרך הטבע, הוא מה שרואים היום בזמננו במצב הקשה של שלטון הערב-רב וכו'.

הנה כפי מה שמונח בזכרוני מה שמובא בספרים הקדושים על זה שישראל עתידים להגאל ע"י תרין משיחין (רע"מ פנחס רמט ע"א) משיח בן דוד ומשיח בן יוסף - הוא מרומז בפסוק (עובדי' א' כ"א) "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן" "מושיעים" הם שנים (זה ראיתי מה"ר משה חיים לוצאטו בעל מסילת ישרים), שמיח בן דוד הוא סוד ניסן, ומשיח בן יוסף סוד תשרי, וע"פ חשבון הדגלים, כשמתחילין מיהודה שהוא ניסן, ויששכר הוא אייר וכו', נמצא אפרים בן יוסף תשרי, ועל יסוד זה הולך תמיד הספר בני יששכר.

ואם תהי' עיקר ההתעוררות ע"י משיח בן יוסף, מצד תשרי בחי' שמאל - יהי' ע"י דרך הטבע כמובא, כי הוא ימרוד באומות. ואם העיקר ע"י בחי' בן דוד, ניסן - יהי' למעלה מדרך הטבע.

ואע"פ שתהי' הגאולה ע"י שניהם, מכל מקום תלוי במעשינו ע"י איזה בחינה בעיקר תבא לנו גאולתינו, אם ע"י משיח בן יוסף [בדרך הטבע], אם ע"י משיח בן דוד [בדרך נסית]. ואולי זה יסוד המחלוקת ר' אליעזר ור' יהושע אם בתשרי עתידין ליגאל (שהעיקר יהיה ע"י משיח בן יוסף) או בניסן עתידין ליגאל (ר"ה דף י"א) (אם העיקר יהיה משיח בן דוד).

ולמעשה שניהם אמת, כי שניהם יהיו הגואלים, ואלו ואלו דברי אלקים חיים, ועל איזה בחינה יהיה העיקר - זה תלוי במעשינו.

אבל זה ברור שמה שנעשה ע"י הערב-רב שבעקבתא דמשיחא - זה חבלי משיח, כי הלא נשפכים הרבה דם ישראל, והטומאה מתגברת מאד אעפ"כ השי"ת יציל אותנו בגשמיות וברוחניות, כי חומל דלים הוא, ואין זה אלא החושך הקודם לאור.

ואמנם חלקו של משיח בן יוסף בגאולה יהיה, שיעסוק בתיקון העולם מהזוהמה, ויכניס קדושה בעולם לאחר שעמלק הביא טומאה בעולם (עיי' לקו"מ ס"י נח) והיה בחי' "חַרְבַּב נְקֻמַת נְקָם בְּרִית" (ויקרא כו, כה) כי הדבר תלוי בו, כמו שנאמר (שמות יז י"ג) "וַיַּחֲלֹשׂ יְהוָה אֶת עֲמֹלֶק וְאֶת עֲמֹלֵי חַרְבַּב", ויהושע הי' בחי' משיח בן יוסף כמובא מהגר"א בס' קול התור (שיצא זה מקרוב) שיצא משבט אפרים. והערב-רב של עקבתא דמשיחא, והטומאה והזוהמה ברחובות עיר הם ממש ההיפך מבחינת משיח בן יוסף, והם ממש החושך הקודם לאור, ומשיח בן יוסף יערה רוח טהרה ממרום להביא קדושה וטהרה בעולם.

ואילו חלק הכפירה והאפיקורסות של עקבתא דמשיחא היא היפך האור של משיח בן דוד, שהוא בחי' תפילה והוא אמר: "וְאֲנִי תְּפִלָּה" (תהלים קט ד') שהיא תכלית שלימות האמונה, שתולה כל יהבו רק בהשי"ת, כי אין עוד מלבדו, והוא ישפיע את אור האמונה בכל הלבבות, ויתקן את העולם במלכות שד-י, והיתה לה' המלוכה.

רב תודות מקרב הלב והגני מצפה לשמוע מאתך הרבה נחת וטוב

יעקב מאיר שכתער

ללמוד בהירות כל כך עד שיתחדשו החידושי תורה מאליהם, ומכל מקום צריך להיות שלימודו יהיה בסיס ומיסוד על יסודות איתנים אשר גדרו קמאי, הן בלימוד תורה שבכתב ושבבעל פה, והן בלימוד החסידות.

שאלה: צדקת עניי ארה"ב אשר אני גר שמה, ועניי ארץ ישראל למי יתנו קודם.

תשובה: יש לחלק את הצדקה חציו לאלו וחציו לאלו.

שאלה: במקום אחד כתב רביז"ל במעלה הגדולה לחדש בתורה, ומאיך כתב בחריפות גדולה אם מחדשים חידושים שאינם לאמיתה של תורה.

תשובה: אם החידוש הוא על יסודות הישנים שקיבלנו מחז"ל ומספה"ק אזי החידוש ראוי וכן צריך לחדש, אך אם האדם מחדש על פי פרי דמיונו והקדמות חדשות, על זה קאי כל הדיבורים החריפים.

כי בודאי חידושי תורה הוא הדרך אשר צריכין להגיע על ידי הלימוד, דהיינו

מעשיות ועבודות מחכימות מאוצרו של מורינ"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

פניני הסיפור

"ענוה" (יא)

דילג הושענא

ז' מביא עובדא מאדם אחד שהיה מומחה גדול ומיוחד בכתיבה ולשון, ומלאכתו היה לכתוב אגרות במליצות נאות, ואף היתה לו יד בחכמת הציור והעריכה (כמו שקורים היום 'גרפיקא'), והתפרנס מזה בריוח רב. פעם אחת שאלו שכן אחד, מה נשמע עם פרנסתך? התחיל לשבח את ידו האומנת, וכה אמר: אם יש לי יד נאה ואומנת כזאת אתה שואל על פרנסתי?! ומעיד החובות הלבבות: בו ביום נקטעה ידו! כי הרי ידו המצליחה אינו שלו כלל וכלל, אלא שהשי"ת נתן לו אותה במתנה, ואם כן יש לו להודות תמיד להשי"ת על מה שנתן לו, ובמקום זה עשה ממנה ישות של כוחי ועוצם ידי... תן שבח ותודה להשי"ת ותשאר קיים לנצח, ובמקום זה במו ירך הקצרת את ימיה של היד המצליחה כביכול.

בו ביום נקטעה ידו

בחובות הלבבות (שער הבטחון פרק

ההתאבקות נגד עצבות ונגד הרוריים רעים אינה מועילה, והעצה נגדה היא רק היסח הדעת

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינ"צ שליט"א

יצא לאור
על יד